

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

LC Institució
de les Lletres
Catalanes

100

Maria Aurèlia
Capmany

DOSSIER DE PREMSA

PRESENTACIÓ DE L'ANY

Maria Aurèlia Capmany i Farnés (Barcelona, 1918-1991), escriptora, pedagoga i política. Col·laboradora habitual a la premsa, a la ràdio i a la televisió, Maria Aurèlia Capmany va destacar, també, pel seu activisme cultural i polític, per la seva lluita incansable a favor de la llibertat i la igualtat de la dona, esdevenint pionera del feminisme a Catalunya i referent per a les generacions posteriors. Va ser presidenta del PEN (1979-1983), Regidora de Cultura i Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona (1983-1991) i membre de la Diputació de Barcelona (1983-1991).

La seva voluntat d'experimentar en les diverses possibilitats narratives i la seva ambició literària des dels inicis, situen Capmany com una escriptora en constant evolució i un dels valors literaris indiscutibles de la literatura catalana de la segona meitat del segle XX. Els seus inicis com a escriptora, a finals de l'any 1940, amb un espai dominat per homes i amb problemes amb la censura, vénen marcats per un compromís íntim que aviat serà també col·lectiu i que, amb els anys, Maria Aurèlia Capmany anirà desplegant i ampliant amb l'obra assagística i amb el seu activisme cultural, social i polític. Dona polifacètica i transgressora als models marcats pel règim, de conviccions republicanes, catalanista d'esquerres de base popular, compromesa amb la seva llengua, Capmany va destacar per la seva lluita antifranquista, per la defensa dels drets humans, a favor de la igualtat de les persones i de les llibertats i, sobretot, amb una acció decidida a favor de la igualtat de les dones, esdevenint pionera del feminisme a Catalunya i referent per a les generacions posteriors, que veien en Capmany la dona que posava paraules a una situació d'injustícia que calia canviar; en aquest sentit, són significatives les "Primeres Jornades Feministes de la Dona", de l'any 1976, que compten, com no podia ser d'altra manera, amb la seva participació. Va militar al Partit dels Socialistes de Catalunya i va formar part de les llistes electorals del partit l'any 1983, esdevenint Regidora de Cultura i de Publicacions des de 1983 fins l'any de la seva mort, el 1991. Capmany és, sens dubte, una de les escriptores i intel·lectuals catalanes més importants del segle XX.

Va conrear diversos gèneres literaris, des de la narració breu i la novel·la a l'assaig, passant pel conte, el teatre, la traducció i el gènere memorialístic, sense oblidar la ingent activitat en el terreny de l'articulisme.

La seva carrera literària s'inicià amb la novel·la *Necessitem morir* (1952), a la qual seguiren, entre d'altres, *Betúlia* (1956), *El gust de la pols* (1963), *Un lloc entre els morts* (1967), *Feliçment, jo sóc una dona* (1969), *Quim/Quima* (1970),

o *Lo color més blau* (1982). L'any 1960 fundà, amb Ricard Salvat, l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, on impartí classes i dirigí representacions teatrals. Com a dramaturga, destaquen *Vent de garbí i una mica de por* (1967), *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya* (1970), *L'ombra de l'escorpí* (1974), entre d'altres. Dins el gènere de l'assaig, Capmany excel·leix amb obres com *La dona a Catalunya: consciència i situació* (1966), *La joventut és una nova classe?* (1969) o amb l'assaig literari *Salvador Espriu* (1972). Les seves memòries es troben recollides als volums *Mala memòria* (1987) i *Això era i no era* (1989).

Va obtenir diversos premis i reconeixements, com el Premi Joanot Martorell (1948), Premi Sant Jordi de novel·la (1968), Premi de la Crítica Serra d'Or de teatre (1972) i de literatura infantil i juvenil (1983), Premi del Ministeri d'Afers Estrangers Italià (1979) i la Creu de Sant Jordi (1982).

El Govern de la Generalitat ha aprovat el centenari del naixement de Maria Aurèlia Capmany com a commemoració oficial de l'any 2018, coincidint amb el cent cinquantenari del naixement del seu pare, el folklorista Aureli Capmany.

COMISSÀRIA

La comissària de l'Any Maria Aurèlia Capmany és Marta Nadal, professora de Llengua catalana i Literatura i crítica literària. Llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona, ha realitzat estudis de doctorat a la mateixa universitat.

Col·laboradora a la premsa i en revistes literàries i científiques, ha estat Redactora en cap de Serra d'Or, revista on inicià la seva secció "Converses Literàries" amb una entrevista a Maria Aurèlia Capmany, recollida al volum *Converses literàries* (1991), al qual seguí *Vint escriptors catalans* (1997), que aplega les entrevistes publicades fins aquell any. Col·laboradora habitual de la revista, actualment n'és membre del Consell de redacció i Jurat del Premi de la Crítica Serra d'Or de Literatura i Assaig. És també jurat del Premi Sant Jordi de Novel·la.

S'ha especialitzat en l'obra de Mercè Rodoreda, de qui ha publicat la biografia *De foc i de seda, àlbum biogràfic de Mercè Rodoreda* (2000). Ha estat comissària de l'exposició "Mercè Rodoreda una poètica de la memòria" (Círculo de Bellas Artes de Madrid, 2002) i coordinadora de les activitats educatives de l'Any Rodoreda (2008). És autora del postfaci a *Mirall trencat* (2006), de Mercè Rodoreda, de l'estudi i edició del llibre *Bestiari i altres poemes* (2008) i de l'estudi introductor a *Viatges i flors* (2011), de la mateixa autora. El seu àmbit de recerca també s'ha centrat en l'obra de Jordi Sarsanedas, de qui ha estat coordinadora i autora del llibre *Sobre Jordi Sarsanedas* (1.997) i de Jaume Cabré, de qui ha escrit *Jaume Cabré* (2005), a més de diversos articles i entrevistes sobre l'autor.

Actualment treballa en l'estudi de l'obra periodística de Maria Aurèlia Capmany, en concret els articles de l'autora publicats a la revista Serra d'Or, entre els anys 1961 i 1992, alguns dels quals aplegats a *Dietari de prudències* (1982).

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS I AMIGUES DE MARIA AURÈLIA CAPMANY

L'Associació d'Amics i Amigues de Maria Aurèlia Capmany és una entitat sense ànim de lucre creada el 2014, que té per finalitat preservar la memòria de Maria Aurèlia Capmany. Entre els seus objectius principals es troba preservar-ne la memòria i vetllar pel seu patrimoni literari (promoure la publicació de noves edicions de la seva obra, la representació de les seves obres teatrals), així com donar suport a les entitats i persones que vulguin fomentar l'estudi i activitats de difusió de la personalitat i l'obra de Maria Aurèlia Capmany.

Web: <https://amicsmac.wordpress.com>

Adreça de contacte: amicsmac@gmail.com

OBJECTIUS DE L'ANY

“Jo escriuré encara que el món s'enfonsi”

L'objectiu principal de la commemoració del centenari del naixement de Maria Aurèlia Capmany, que el Govern de la Generalitat de Catalunya ha aprovat com a commemoració oficial de l'any 2018, és recuperar l'autèntica dimensió de Maria Aurèlia Capmany com a escriptora, situant la seva vessant d'activista cultural, social i política com a producte de la seva activitat de creadora des dels diversos gèneres que va conrear i del seu compromís envers la col·lectivitat. El redescobriment –o descobriment- de la seva obra ha de contribuir al reconeixement d'aquesta figura transgressora i polifacètica que va ser Maria Aurèlia Capmany, una de les escriptores i intel·lectuals catalanes més importants del segle XX.

La necessitat expressiva de Maria Aurèlia Capmany, juntament amb la seva personalitat forta i decidida, la van portar a desplegar de manera pública, en conferències, jornades, entrevistes radiofòniques i televisives, o en mítings, el seu pensament i posicionament cultural, social i polític. El seu assaig hi va contribuir de manera decisiva amb llibres com *La dona a Catalunya. Consciència i situació* (1966) o *La joventut, és una nova classe?* (1969), per citar dues de les seves obres més reconegudes dins el gènere. A poc a poc, a mesura que aquesta seva faceta de projecció pública anava creixent, també es va anar creant el “personatge Maria Aurèlia Capmany”, la dona que parlava sense embuts, que fumava puros, coneguda per tothom, però que, en realitat, molt pocs havien llegit. El personatge, com passa en molts casos, va eclipsar la seva obra, i determinats sectors, per motius diversos, han encapsulat la seva figura en un àmbit concret, la qual cosa ha contribuït a fer invisible la seva obra. És per això que ara cal recuperar-la en tota la seva dimensió i amplitud literària, llegint-la, per entendre-la i per atorgar-li el lloc que es mereix dins la literatura catalana del segle XX; amb la novel·la, el conte, la narració, i el teatre. Però també, i molt, amb l'assaig, l'article periodístic i la prosa memorialística. La seva intel·ligència i el seu talent se situen com una lupa damunt la realitat, i la seva mirada atenta l'analitza amb la precisió d'una llengua viva i exacta. I ho fa amb desimboltura, frescor, naturalitat i sobretot, sense falsa erudició. Els seus comentaris, al punt d'esdevenir sentències, són il·luminadors, com ho han estat els de Pla, citat i reconegut per tothom, una mica menys els de Joan Fuster. Gens reconeguts, en canvi, els seus, els de Maria Aurèlia Capmany. Potser perquè ha estat una dona intel·ligent, transgressora, directa i sincera; una dona que sabia escriure molt bé. Lúcida i brillant en els seus arguments, de debat incansable, impertinent i

incòmoda per a molts. Ara, doncs, és hora de fer un retorn a Maria Aurèlia Capmany, des de la nostra atenta lectura, de tot allò que ens ha llegat. Saber correspondre amb intel·ligència a la seva intel·ligència, al que deia i al que no deia. La seva obra literària és el llegat de compromís envers la seva col·lectivitat, que ha de tenir una continuïtat indubtable en les futures generacions.

Per tot això, és fonamental prestar atenció als aspectes següents: la difusió de la seva obra i la investigació.

Difusió:

-Un dels objectius de l'Any Maria Aurèlia Capmany és que la seva obra tingui la difusió que es mereix; per això les actuacions previstes durant la celebració del centenari treballen en aquesta direcció, la de fer conèixer i difondre al màxim la seva obra entre la ciutadania en general, i el món de la cultura en particular. En aquest sentit és imprescindible que des de l'àmbit editorial es faci un esforç per reeditar els llibres de Maria Aurèlia Capmany, com ja s'ha iniciat aquest any per part d'algunes editorials. La seva presència en el circuit comercial es del tot necessària per tal que la lectura de la seva obra es pugui fer amb tota normalitat, la qual cosa afavorirà la seva revisió i renovació per part de la crítica. Igualment, és important que les programacions teatrals vetllin per la representació de les obres de Capmany, obres capdavanteres i sempre atentes a les influències internacionals.

Investigació

Dins l'àmbit acadèmic, aquest curs 2017-18 s'ha inclòs, com a lectura obligatòria per als alumnes de Batxillerat en la modalitat de Literatura Catalana, la seva novel·la *Feliçment, jo sóc una dona*. Capmany no havia entrat mai en el circuit de l'ensenyament no obligatori del Batxillerat. Ara que feliçment s'ha produït, tot aprofitant la celebració del centenari del seu naixement, cal que la continuïtat de la seva presència en el món acadèmic no s'estronqui. Per això és imprescindible que la Universitat revisi la seva obra, posant-la a l'abast del coneixement dels estudiants, filòlegs, historiadors, filòsofs i periodistes. La seva inclusió en el món universitari, com sortosament ja han demostrat els estudiosos de la URV, està a bastament justificada per la seva ambició i experimentació en el gènere de la narrativa; per l'atenció constant als corrents de la narrativa mundial, des de l'existencialisme a la novel·la negra; per les diverses influències literàries que traspua la seva creació en els diversos gèneres que va conrear; i per la profunditat reflexiva, la seva capacitat d'anàlisi i l'extraordinària lucidesa que demostra en el gènere assagístic, memorialístic com en el periodístic. Si al llarg dels anys, la presència de Maria Aurèlia Capmany no ha tingut la visibilitat que era deguda en el món universitari, cal que aquest Any se'n faci la revisió deguda.

En aquest sentit, doncs, és necessari suscitar entre les generacions més joves l'interès per Maria Aurèlia Capmany, per analitzar les seves aportacions, per entendre el moment històric passat i present i, també, com un deute al patrimoni literari que, en el cas de Capmany, és viu i actual.

Esperem que els objectius de l'Any Maria Aurèlia Capmany s'assoleixin plenament. Serà la manera de poder recuperar l'immens plaer de llegir una obra sempre en procés de transformació, profunda, analítica, brillant i incisiva, com va ser la seva creadora; impertinent i incòmoda per a molts, profunda i inabastable, com molt pocs.

EIXOS DE L'ANY

Els eixos de l'Any Maria Aurèlia Capmany, tal i com queden establerts a la pagina web i a la mateixa biografia personal i literària de l'escriptora, han quedat definits a partir de quatre apartats que configuren el personatge polièdric que va ser Capmany:

Docència

Va tenir sempre un paper important a la vida de Maria Aurèlia Capmany i, en part, la seva manera d'explicar i d'explicar-se rau en la voluntat pedagògica que mai no va perdre.

“Car jo volia ser mestra, no pas mestra de petits i ensenyar beceroles, sinó mestra de grans per poder dialogar amb aquells projectes d'homes i dones i així aprofundir jo mateixa en el coneixement. ¡Quantes vegades he repetit aquella cita del Cusano, que Salvador Espriu posa en el frontispici del seu *Final del laberint*, que es pot resumir dient que la via del coneixement és entrar més i més en el plaer! Per això no podia imaginar-me el camí del coneixement com una aventura solitària, havia de ser precisament col·lectiva, havia de ser constant comunicació i ¿quina comunicació més esplèndida hi pot haver en el món que la de mestra i deixeble? Ben entès que no es tracta de la transmissió d'un saber estereotipat sinó de la recerca incansable del saber”

Això era i no era, 1989

“Durant aquells cinc anys vaig aconseguir el títol de batxiller, però sobretot vaig fer l'exercici de la tolerància, del respecte, de l'adhesió a l'autoritat fruit de l'admiració. Admirava tots els meus professors, fins i tot els que no m'explicaven les coses que a mi m'agradaven.”

Mala Memòria, 1987

Novel·la i narrativa

La voluntat d'exercir com a mestra és evident, pel que ens diu ella mateixa. Però aquesta voluntat de coneixement, i de transmetre'l, per a Maria Aurèlia Capmany es realitza també a través de la pròpia escriptura. L'escriptura per a ella és això, anar més enllà en el camí del coneixement, individual i col·lectiu; una manera de palpar la realitat, d'aprehendre-la. I ordenar-la. Escriure, també, per saber-se en el món.

“Novel·lar és una manera d'explicar la teva vida falsejant-la (...)”

Mala memòria, 1987

“La paraula no sols designava la cosa, que prèviament era allí, sinó que creava la cosa que abans no existia.”

Un lloc entre els morts, 1967

“Potser és això el que m’empeny a escriure’m i a descriure el món que he viscut; és a dir, perquè sóc, avui, feliç i perquè estimo i sóc estimada la vida s’ha tornat especialment fràgil, especialment trencadissa i em corre pressa entendre-la una mica”.

Mala memòria, 1987

Teatre

Maria Aurèlia Capmany, quan va entrar al món del teatre, a la dècada del 1960, no hi entrava de nou, no era per a ella un món desconegut, sinó que el món de l’escena, del text teatral, l’havia viscut ja de petita, amb la seva família. I sobretot amb el pare, el folklorista Aureli Capmany, afeccionat al teatre, al *music hall*, a l’òpera... A ella li agradava molt disfressar-se. Fer veure que era allò que no era.

Capmany, a partir d’aquesta dècada, es converteix veritablement en una dona de teatre, i ho fa a partir de l’EADAG, que funda amb Ricard Salvat. Durant aquest període, no només va escriure obres de teatre, sinó que també va fer d’actriu, hi donà classes i va fer de directora.

“L’estrena de *Tu i l’hipòcrita* i la fundació de l’Escola d’Art Dramàtic Adrià Gual van ser molt importants per a mi. Van canviar el paisatge de la meua vida (...)

Mala memòria, 1987

Assaig i activisme

D’alguna manera, el conreu de l’assaig comporta la seva vessant d’activista, sobretot en el terreny social i polític. Com a assagista és brillant i precisa, d’una lucidesa extraordinària. Els seus articles periodístics són una lliçó d’intel·ligència.

El seu activisme cultural era ja present en la seva època inicial d’escriptora, tot i que, amb el temps, també cobra més protagonisme. La seva presència pública creix notablement en el moment en què Capmany s’implica de manera clara amb el feminisme i amb la política.

La seva necessitat expressiva depassa, la lletra impresa i la seva oralitat, rica i directa, és acollida, esperada i aclamada en actes públics, en conferències, etc. Compromesa sempre amb la llibertat, la lluita antifranquista, la igualtat de les persones i, en concret, de les dones, no va renunciar mai al seu compromís amb la seva llengua i amb la seva catalanitat d’esquerres i d’arrel popular.

“Sembla, si hem de creure una tradició d’assagistes, que l’assaig no ha de ser erudit, ni pedagògic, ni especialitzat. L’assaig ha de ser, simplement, una meditació lliure d’algú que té coses per dir, sense pedanteria, amablement, elegantment, amb un alt sentit de la bellesa. Un resultat que ha de ser llegible per tothom, no per una minoria d’erudits.”

Dietari de prudències, 1982

PROGRAMACIÓ

Al llarg de l'Any Maria Aurèlia Capmany s'han previst un seguit d'actes que compten amb la participació de diferents institucions públiques i privades, que se sumaran al centenari a partir dels eixos següents: actes acadèmics, exposicions, conferències i espectacles teatrals. A banda dels actes organitzats a partir d'aquests eixos, hi haurà al llarg de l'any activitats diverses, de les quals informem en aquest dossier; de les altres activitats que puguin anar sorgint, se'n donarà compte a l'agenda de la pàgina web de l'Any Maria Aurèlia Capmany.

ACTES INSTITUCIONALS

L'Ajuntament de Barcelona té previst organitzar l'acte inaugural de l'Any Maria Aurèlia Capmany al Saló de Cent de l'Ajuntament de la ciutat, presidit per l'Excel·lentíssima Alcaldessa de Barcelona, Sra. Ada Colau.

Data a concretar.

ACTES ACADÈMICS

El Simposi Trias, de la Càtedra Ferrater-Mora (UdG) de pensament contemporani, vol retre homenatge, enguany, a la figura de Maria Aurèlia Capmany, com a dona de pensament i com a assagista. S'analitzarà l'obra d'aquesta escriptora dins el marc de la literatura d'idees i des de les influències que va rebre dels diferents corrents filosòfics del moment. La Universitat de Barcelona prepara una jornada de mig dia per analitzar la figura i obra de Maria Aurèlia Capmany des de diferents vessants, fixant especialment la mirada en el terreny de la traducció.

El Departament d'Ensenyament programa la Jornada pedagògica Maria Aurèlia Capmany, a banda d'altres activitats com rutes literàries, conferències, etc.

UNIVERSITATS

Simposi Trias sobre M. Aurèlia Capmany

Novembre

Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani. Universitat de Girona.

L'acte es farà a Barcelona, durant dos dies.

Jornada Maria Aurèlia Capmany

Novembre

Universitat de Barcelona

ENSENYAMENT SECUNDARI I BATXILLERAT

Jornada de potenciació de la literatura catalana a Tortosa

“Maria Aurèlia Capmany: *Feliçment, jo soc una dona*”, conferència a càrrec de Magí Sunyer URV 9.45h.

Carme Sansa diu i canta *Maria Aurèlia Capmany*. 14.00h. Campus URV Terres de l'Ebre/Biblioteca pública Marcel·lí Domingo. Destinat a alumnes de modalitat. Campus URV Terres de l'Ebre / Biblioteca Pública Marcel·lí Domingo.

28 de febrer de 2018. De 9:30 a 14:30 hores

Conferència de Marta Nadal sobre Maria Aurèlia Capmany dins el curs d'estiu “Pensar, llegir, escriure (III)”

2-6 de juliol, 9-12h Col·legi de Llicenciats

El curs, que enguany serà a propòsit d'aniversaris d'autors, està destinat a professorat de secundària

Jornada Pedagògica Maria Aurèlia Capmany

19 d'octubre, Espai Betúlia, Badalona

La Jornada Pedagògica Maria Aurèlia Capmany, organitzada pel Departament d'Ensenyament, està destinada especialment al professorat de llengua i literatura, però obert a altres professionals d'àmbits relacionats directament o indirecta amb la didàctica de la literatura (biblioteques, formació...).

Organitza: Departament d'Ensenyament

“Matinal M. Aurèlia Capmany”

9 novembre 2018, 12 h. Sala del Centre Artístic del Penedès – L'Agrícol

Activitat per al professorat i alumnat de literatura dels centres del Penedès. Consistirà en una conferència de la comissària, Marta Nadal, titulada “M. Aurèlia Capmany, literatura i compromís.”, més una breu dramatització de textos de l'autora a càrrec dels alumnes del Batxillerat Artístic de l'IES Milà i Fontanals.

Organitza: Centre Artístic del Penedès – L'Agrícol

CONFERÈNCIES

Al llarg de l'Any s'aniran realitzant un seguit de conferències centrades en la lectura i comentari de l'obra de Maria Aurèlia Capmany i també conferències divulgatives per donar a conèixer a un públic general la biografia personal i literària de l'escriptora. També es dedicaran conferències als centres d'Ensenyament, destinades principalment als estudiants de Batxillerat. D'altra banda, s'organitzen també conferències de caràcter més especialitzat, com la que es realitzarà a l'Espai Betúlia, sobre noves lectures entorn de Capmany.

"Maria Aurèlia Capmany: dona, donassa", a càrrec de la M. Àngels Cabré.

Museu d'Art de Cerdanyola, Cerdanyola del Vallès. 26 de febrer, 19h
Organitza: Òmnium Cultural.

"Maria Aurèlia Capmany, passió per la paraula", a càrrec de Marta Nadal.

8 de març, 2018. 18,30h. Centre Cívic Mates i Ramis. Districte d'Horta-Guinardó

"Sobre Maria Aurèlia Capmany", a càrrec de Montserrat Palau i Associació Amics i amigues de Maria Aurèlia Capmany.

La conferència farà referència a la vida i a l'obra de M.A. Capmany i al seu pas per la colònia sueco-catalana per a infants, ubicada a Teià, durant la guerra civil.

15 de març, 19 h
Ajuntament de Teià

"M. Aurèlia Capmany, dona donassa", a càrrec de M. Àngels Cabré

Biblioteca de Figueres. 26 de març, 18 h

Conferència sobre M. Aurèlia Capmany, a càrrec de Guillem-Jordi Graells, amb actuació d'Òscar Intente i Anna Güell, sobre fragments de l'obra *Parlàvem d'un somni*, de Jordi Coca, basat en el llibre *Diàlegs a Barcelona, M.Aurèlia Capmany-Pasqual Maragall*.
Abril

Institut del Teatre,

Jornada "Noves lectures de Maria Aurèlia Capmany"

Data a determinar.

Espai Betúlia. Badalona

Organitza Espai Betúlia

Maria Aurèlia Capmany, feminista i activista cultural antifranquista

Conferència organitzada per l'Institut Català de les Dones, adreçada a associacions i entitats de dones

Juny

Institut Català de les Dones

Cicle Capmany-Abelló

Acte acadèmic dedicat a M. A. Capmany i a M. Abelló.

Durant el juliol es preveu fer un acte sobre les dues figures conjuntament, amb música i cançons.

Juny-juliol (a determinar)

Centre Cultural la Mercè, Girona

Organitza: Òmnium Gironès i Escola d'Humanitats de Girona

Conferències sobre Aureli Capmany i M. A. Capmany

Conferències que tindran com a complement l'exposició realitzada al Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI) (URV) sobre pare i filla.

Octubre

Càtedra Baixeras (URV), Tarragona.

“M.Aurèlia Capmany, passió per la paraula”, a càrrec de Marta Nadal

A continuació de la conferència, tindrà lloc una breu dramatització de *Cartes Impertinents...*, de M. A. Capmany, a càrrec del grup Taller d'Assaig Teatre.

9 de novembre de 2018, 20h

Sala del Centre Artístic del Penedès – L'Agrícol

Vilafranca del Penedès

Organitza: Centre Artístic del Penedès – L'Agrícol i Taller d'Assaig Teatre

EXPOSICIONS

Les exposicions que es realitzaran durant l'any són de tipologia diversa, des de les més efímeres -la que s'inaugurarà el dia 7 de març en una carpa efímera a la Plaça Reial de Barcelona-, fins a les exposicions amb voluntat de durada en un mateix espai, com la que tindrà lloc a l'Arxiu fotogràfic de Barcelona o la de la Biblioteca Nacional de Espanya, passant per exposicions itinerants destinades a un públic específic, com l'organitzada i creada per l'Espai Betúlia, pensada sobretot per al públic badaloní; o l'exposició divulgativa organitzada per la Casa de les Lletres de Tarragona que mostrarà la relació de Maria Aurèlia Capmany amb la ciutat de Tarragona.

Maria Aurèlia Capmany (1918-1991): “Un espíritu impertinente”

24 gener a 17 de març

Biblioteca Nacional d'Espanya

Exposició efímera de fotografies de Maria Aurèlia Capmany, amb motiu del dia de la Dona.

7 de març, 12h.

Plaça Reial, Barcelona

Dins l'acte organitzat per l'Associació d'Amics i Comerciants de Plaça Reial i Centre de Normalització Lingüística de Barcelona Delegació de Ciutat Vella, Fundació Setba.

Exposició divulgativa sobre Maria Aurèlia Capmany a Tarragona

A partir de maig

Exposició que posa de relleu la importància que va tenir Maria Aurèlia Capmany per Tarragona, així com la seva relació amb la ciutat. Pensada com una exposició itinerant per biblioteques, centres cívics, instituts i altres espais.

Primera seu, 5 de maig.

Vestíbul del Teatre Metropol, Tarragona, coincidint amb l'acte de lliurament dels Premis Literaris Ciutat de Tarragona.

Organitza: Casa de les Lletres de Tarragona.

Exposició sobre Aureli Capmany i M.A. Capmany

Octubre. CRAI (Universitat Rovira i Virgili) Programada juntament amb les conferències de la Càtedra Baixeras sobre tots dos personatges

Exposició fotogràfica sobre Maria Aurèlia Capmany

A partir de les fotografies de l'Arxiu fotogràfic de Barcelona

Data a confirmar

Barcelona

Maria Aurèlia Capmany, des de Betúlia.

Exposició itinerant creada per l'Espai Betúlia de Badalona i que s'ofereix a les entitats de la població.

L'exposició pretén recordar la personalitat d'una de les nostres escriptores des de la memòria viva del seu pas per Badalona. Però també acostar-se a la seva literatura per mitjà d'una novel·la fonamental en el conjunt de la seva obra literària, i bàsica en el corpus del nostre patrimoni literari, perquè amb ella es consolidà Capmany com a escriptora, i perquè amb ella neix el mite de Betúlia com a símil literari de la ciutat de Badalona.

L'exposició ha estat concebuda en la dualitat realitat/ficció, contrastant la realitat de l'època en què Capmany treballà a Badalona, la mateixa en què fou escrita la novel·la, i com aquesta realitat es reflecteix en la ficció narrativa.

Organitza: Espai Betúlia.

ESPECTACLES TEATRALS

Al llarg de l'Any Maria Aurèlia Capmany es realitzaran diversos espectacles basats en l'obra de l'escriptora o sobre la mateixa Maria Aurèlia Capmany, que s'aniran oferint pel territori. S'oferirà, també, un catàleg d'espectacles a disposició de les entitats que hi estiguin interessades.

Parlàvem d'un somni

Espectacle de Jordi Coca, basat en la conversa transcrita per Xavier Febrés *M. Aurèlia Capmany-Pasqual Maragall*, dins *Diàlegs a Barcelona* (Ajuntament de Barcelona-Editorial Laia, 1984). Amb Anna Güell i Òscar Intente.

Novembre de 2017

TNC. Barcelona

Carme Sansa diu i canta Maria Aurèlia Capmany

Carme Sansa amb Jaume Mallofré a l'acordió.

Espectacle estrenat l'abril, 2017, no ha parat de girar per diversos llocs del territori.

Espectacle també en catàleg.

Durant els quatre dijous del mes d'abril (5, 12, 19 i 26) de 2018, al Cinema Girona.

Barcelona

Ens havíem barallat tant

Un diàleg en el temps entre Montserrat Roig i Maria Aurèlia Capmany

25 de març, 19h, Espai Cultural Fàbrica Vella, Sallent

CARTES IMPERTINENTS de Maria Aurèlia Capmany

Direcció Pau Carrió.

Teatre Lliure de Gràcia. 26 de juny a l'1 de juliol

Per tercera temporada, es reprenen les funcions de les cartes de Maria Aurèlia Capmany.

Una hora amb Rosa Maria Sardà per commemorar el centenari del naixement de l'autora.

Terenci & Maria Aurèlia

Adaptació escènica del capítol "La Castellona", de la novel·la *El sexe dels àngels*, de

Terenci Moix. Companyia teatre "A peu pla"

26 i 27 d'abril, Espai Betúlia, Badalona

3 de juny, Nau de Cultura de Valldoreix

CATÀLEG D'ESPECTACLES

Però tot això és una altre història i un dia o altre us la contaré

Lectura dramatitzada de diferents fragments d'obres de teatre de Maria Aurèlia Capmany. Aquest espectacle es va estrenar el 2001 al Palau de la Virreina amb motiu del 10è aniversari de la seva mort. Els intèrprets van ser:

Veus: Carme Elies - Ignasi Roda

Piano: Josep Anton Garcia

La dramaturgia gira entorn de cinc obres de l'autora

Tu i l'hipòcrita, El desert dels dies, Dos quarts de cinc, Verge, però no del tot, L'ombra de l'escorpí

També s'inclouen diverses cançons a partir de poemes de l'autora.

És un espectacle dissenyat per a espais petits.

El repartiment queda subjecte a la disponibilitat dels intèrprets que varen estrenar el muntatge, per tant susceptible d'un altre repartiment.

Dramaturgia i direcció: Ignasi Roda Fàbregas

Contractació: Adela Pérez adb@adb.cat

Ens havíem barallat tant

Un diàleg en el temps entre Montserrat Roig i Maria Aurèlia Capmany

Amb les actrius Mireia Cirera i Tàtels Pérez

Dramaturgia i direcció: Ivan Padilla

Ens havíem barallat tant! és un muntatge teatral que pren el títol d'un article que Montserrat Roig va escriure en morir Maria Aurèlia Capmany. L'espectacle vol recrear la relació d'aquestes dues dones i alhora recordar-les. Va ser creat per commemorar els 25 anys de la seva desaparició, l'any 2016.

Preu: Per a sala de teatre. (dos actrius + productor/director + tècnic) 1.600 + iva.

Per a biblioteques o sales polivalents (dos actrius +tècnic) 750 + iva.

Carme Sansa diu i canta Maria Aurèlia Capmany Amb Jaume Mallofré a l'acordió.

Terenci & Maria Aurèlia

L'amistat entre Terenci Moix i Maria Aurèlia Capmany en una Barcelona de finals dels seixanta que es volia treure la llosa del franquisme del damunt. El mestratge humà i intel·lectual de la Maria Aurèlia sobre un jove que s'obria camí en el camp de la novel·la catalana i en volia fer una professió.

Actors: Anna Calatayud Casas i Albert Ibañez Domenec

Música: Jordi Pellejero Monells

Dramaturgia i direcció: Albert Ibañez Domenec

Contractació: 666 323 302 Anna Calatayud Casas

Preu: 300€

Requisits tècnics: Es pot representar a peu pla en qualsevol espai tancat. No es necessita ni equip de llums ni tarima.

Espectacle Homenatge a Maria Aurèlia Capmany en el seu centenari.

Dins del lliurament dels Premis Literaris Ciutat de Tarragona, el 5 de maig, al Teatre Metropol, Tarragona, tindrà lloc un espectacle de producció pròpia, que dirigirà Marc Chornet, i que servirà per posar en relleu la personalitat i l'obra de la MAC. Aquest espectacle està previst que més endavant pugui girar per Catalunya.

Organitza: Casa de les Lletres (Ajuntament de Tarragona), Òmnium Cultural del Tarragonès i Centre de Normalització Lingüística de Tarragona

ALTRES ACTIVITATS

Homenatge a Maria Aurelia Campany amb motiu del Dia de la dona.

7 de març, 12H. Plaça Reial, Barcelona.

Lectures de l'obra de Maria Aurèlia Capmany, feta per veïnes, treballadores de la plaça i algunes persones del barri. Textos escollits per el CNL.

Espai musical amb la coral "Ciutat Vella m'encanta", del Centre de Normalització Lingüística de Barcelona

Exposició efímera de fotos de Maria Aurèlia Capmany.

Organitzen: Associació d'Amics i Comerciants de Plaça Reial i Centre de Normalització Lingüística de Barcelona Delegació de Ciutat Vella, Fundació Setba.

Col·laboren: Amics de la Rambla, Biblioteca Gòtic Andreu Nin, Fundació Aura, Casal Municipal de Gent Gran Pati Llimona, Projecte Itaka

Nit del drac

Abril, Barcelona

Maria Aurèlia Capmany serà una de les autores a partir de les quals s'organitza la 2a edició de Nit del drac

Organitza: Ajuntament de Barcelona

Marató de 12h de lectura pública dedicada a l'Any Maria Aurèlia Capmany a Cerdanyola

23 d'abril

Hi participen diferents entitats de la població

Organitza: Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

Col·locació d'una placa d'homenatge a La Rambla, 83 de Barcelona

Organitza: Ajuntament de Barcelona

Homenatge a Maria Aurèlia Capmany en el seu centenari Dins del lliurament dels Premis Literaris Ciutat de Tarragona.

5 de maig Teatre Metropol, Tarragona

L'homenatge serà un espectacle de producció pròpia, que dirigirà Marc Chornet, i que servirà per posar en relleu la personalitat i l'obra de la MAC. Aquest espectacle està previst que més endavant pugui girar per Catalunya.

Organitza: Casa de les Lletres (Ajuntament de Tarragona), Òmnium Cultural del Tarragonès i Centre de Normalització Lingüística de Tarragona.

Inauguració de l'espai Aureli i Maria Aurèlia Capmany

Organitza: Ajuntament de Ripollet, Associació CRAC amb el suport de Comediants

Data a determinar

Clàssics catalans en ruta

Maria Aurèlia Capmany s'incorpora a la llista d'autors que s'ofereixen en aquest programa per a Biblioteques. El servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i Espais Escrits. Xarxa del Patrimoni Literari Català col·laboren en un projecte conjunt per fer més presents els clàssics literaris catalans en l'agenda d'activitats de les biblioteques públiques i els seus clubs de lectura. L'objectiu és difondre el patrimoni literari català i acostar-lo als lectors d'avui.

Organitza: Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i Espais Escrits. Xarxa del Patrimoni Literari Català

Ruta "La Barcelona de Maria Aurèlia Capmany"

A càrrec de Maria Nunes

Octubre

Organitza: Què Llegeixes?

Ruta literària per Tarragona, a càrrec de Magí Sunyer, dins La nit europea de la recerca.
28 de setembre 2018

PUBLICACIONS

Obres de Maria Aurèlia Capmany:

Publicacions recents:

Feliçment, jo sóc una dona. (edició escolar, estudi introductori de M.Palau). Barcanova, juny, 2017

Feliçment, jo sóc una dona. (Edició escolar, estudi introductori d'I.Graña) Educaula. Ed. 62. Setembre, 2017.

Cartes impertinents. La gent del Llamp. Cossetània edicions. Febrer, 2018.

Quim, Quima, Ed. Males Herbes. Febrer, 2018

Properes publicacions:

Feliçment, jo sóc una dona, Editorial Barcanova. Nova edició. Publicació prevista: març, 2018

El malefici de la reina d'Hongria. Barcanova. Publicació prevista: març, 2018

Lo color més blau, Cossetània edicions. Publicació prevista: Maig, 2018

Necessitem morir. Cossetània edicions

Gat negre, mala bestia i salvatge. Ed: Comanegra

Un lloc entre els morts. Publicació que apareixerà la primera setmana de juny juntament amb *La Vanguardia*, dins col·lecció de Clàssics catalans. Ed.62.

Obres d'estudi sobre Maria Aurèlia Capmany:

Maria Aurèlia Capmany, l'època d'una dona. d'Agustí Pons Ed. Meteora. (Febrer, 2018)
Edició del centenari (1918-2018). Actualització i ampliació de la biografia del mateix nom publicada per l'autor l'any 2000

Àlbum Maria Aurèlia Capmany, coordinant per Agustí Pons, dins la col·lecció d'àlbums commemoratius editats pel PEN Català.

BIOGRAFIA

Maria Aurèlia Capmany (Barcelona, 1918-1991) era filla de Maria Farnés, membre activa d'Esquerra Republicana, professora de taquigrafia, i del folklorista i escriptor, Aureli Capmany.

La família paterna provenia de Rubí, però l'avi Pau Capmany va canviar la vida rural per la urbana i es va instal·lar a Barcelona, on va aprendre l'ofici de cisteller i hi va obrir una cistelleria, a la cantonada de la Rambla amb el carrer de la Petxina. Aureli Capmany hi va treballar fins que el seu pare va morir, moment en què es va dedicar a l'estudi del folklore i de la història de la ciutat.

La família Farnés provenia de Sant Feliu de Codines, però l'avi Sebastià Farnés es va traslladar a Barcelona per fer-hi els estudis de Dret; després d'uns anys d'exercir com a advocat, es dedicà a la paremiologia, taquigrafia i a la cultura popular.

Va ser a la casa pairal de Sant Feliu de Codines que va tenir lloc, el 1915, el casament entre Maria Farnés i Aureli Capmany. De primer, la parella es va instal·lar al pis de l'avi matern, a la Ronda de Sant Pere de Barcelona, on va néixer Maria Aurèlia; però quan Sebastià Farnés va traslladar la seva residència a Canet de Mar, pares i filla van anar a viure a La Rambla, a la cistelleria de l'avi Pau Capmany, on feien vida a la rebotiga; al carrer de la Petxina número 3, a tocar de la cistelleria -on uns anys després va néixer el germà de Maria Aurèlia, Jordi-, és on la família tenia els dormitoris. Maria Aurèlia hi va viure fins als quaranta anys, moment en què es va traslladar a un petit pis de la Rambla de Catalunya.

Una formació d'avantguarda

El tarannà de les dues famílies, els Capmany i els Farnés, desinteressades per les qüestions econòmiques i allunyades de l'ascens social, mogudes, en canvi, pel saber i per l'esperit de llibertat, havia d'influir la jove Maria Aurèlia, formada en un ambient catalanista d'esquerres, progressista que, a més, no feia distincions entre sexes. Els seus primers estudis els va iniciar a l'Escola Montessori i, després d'un temps d'instabilitat escolar, entrà a l'Institut-Escola de la Generalitat de Catalunya, model d'avantguarda pedagògica, que dirigia Josep Estalella, on va romandre des de 1932 a 1937, passant pel mestratge de grans pedagogs, com Carme Serrallonga i Angeleta Ferrer, entre d'altres. Va compaginar aquests estudis amb els de l'Escola Massana, per aprendre l'ofici de gravar vidre, ofici a què es va dedicar durant un temps, ja a la postguerra. L'any

1937 va ingressar a la Universitat Autònoma de Barcelona on només va poder estudiar-hi un curs, el 1937-1938.

Acabada la guerra, va reiniciar els estudis i es va matricular a Filosofia, havent de repetir el primer curs, perquè no es considerava vàlid pel nou règim el curs impartit durant la República. L'any 1942 va finalitzar la carrera.

La docència

Acabada de llicenciar en Filosofia, Maria Aurèlia Capmany es disposa a fer la seva tesi doctoral i entra com a ajudant a la Càtedra de Psicologia del Dr. Font. Però l'ambient poc engrescador en què es desenvolupaven les classes en aquella uniformitat grisa de la postguerra, la va fer desistir de seguir a la Universitat. L'esfondrament d'aquella "aventura de la intel·ligència", com ella imaginava que havia de ser la vida universitària, va fer que iniciés l'entrada en el món laboral donant classes en acadèmies privades, primer, i ja l'any 1.944 a la Escuela de Enseñanza Media Isaac Albéniz, de Badalona, on donà classes de Filosofia, Grec i Alemany als alumnes de Batxillerat, substituint Amalia Tineo, que anava a l'Institut Francès.

Maria Aurèlia Capmany ensenyava als seus alumnes segons els principis i valors en els quals s'havia educat. La seva modernitat i visió del món, probablement van ser la causa que la direcció de l'escola la fes dimitir com a directora de la secció de noies, atès que el franquisme havia liquidat la coeducació. Malgrat tot, hi va seguir donant classes a la secció de nois fins l'any 1956.

La vocació pedagògica de Maria Aurèlia Capmany es va anar afirmant i la seva pedagogia va deixar empremta entre uns i unes joves que no restaven indiferents davant la seva actitud vital, de reflexió crítica i de qüestionament de la realitat. Durant aquests anys, el teatre esdevé un fet important de l'aprenentatge, convertint-se, durant el temps de preparació, en l'activitat gairebé central; les classes s'interrompien per organitzar el muntatge de les obres teatrals que representaven durant el curs.

Més endavant, Capmany alternà les classes de l'Escola Albéniz amb classes a l'Escola Isabel de Villena, fundada per Carme Serrallonga l'any 1939, escola a contracorrent en definir-se, clandestinament, com una escola catalana, mixta i democràtica, a l'època de la postguerra espanyola.

L'any 1960 Maria Aurèlia Capmany deixà l'Ensenyament Secundari. Seguí donant classes a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, fins que l'any 1967 les deixà també definitivament

Novel·la i narrativa

L'obra de ficció de Maria Aurèlia Capmany, on conflueixen el seu pensament i el compromís amb el seu món, mostra la veu més íntima, més interior de l'escriptora, que passeja entre personatges i espais dotats d'un cert lirisme, presentant sovint éssers en construcció –generalment dones-, de vegades impotents, de vegades victoriosos, davant la realitat a la qual s'enfronten; la reflexió crítica que hi plana interpel·la sempre el lector.

Van ser diverses les formes narratives que Capmany va assajar, des de la novel·la de caire més psicològic a la novel·la d'intriga, passant per la novel·la històrica o, fins i tot, picaresca; també va explorar diversos punts de vista narratius, la qual cosa la converteix, per tot plegat, en una escriptora curiosa, per a qui escriure és conèixer i saber, i en definitiva existir, a través de la paraula creadora; una escriptora que es qüestiona el propi fet literari i que investiga constantment noves formes i possibilitats. Les seves influències literàries van ser múltiples i diverses, fruit de la seva voracitat com a lectora. Podem citar, entre d'altres, l'empremta de l'existencialisme d'entreguerres, el realisme italià, i autors com Woolf, Hammett, entre d'altres.

La primera etapa de la producció novel·lística de Maria Aurèlia Capmany està dominada per unes novel·les emmarcades en l'ambient asfixiant de la postguerra on les seves protagonistes presenten un conflicte intern que es fa ressò del moment històric, ofegat entre el desig i la realitat que s'imposa. S'hi aprecien ja els interessos que l'escriptora desplegarà àmpliament a l'obra posterior, com la situació de la dona, els canvis socials, la dificultat per manifestar les pròpies idees, el sentit de la història i el record personal.

La seva primera novel·la, *Necessitem morir*, va ser finalista del premi Joanot Martorell de 1947, que la censura no deixà publicar fins l'any 1952. La novel·la, escrita durant el trajecte en tramvia que la portava de Barcelona a Badalona, on donava classes, presenta la crisi d'identitat de la seva protagonista, en una interrelació temporal entre passat i present.

L'any 1948 obté el Premi Joanot Martorell, amb la novel·la *El cel no és transparent*, que també per motius de censura no es publicà fins l'any 1963, amb el títol de *La pluja als vidres*, després d'haver passat per la correcció compartida amb Salvador Espriu, amb qui a partir d'aquest moment lligarà una estreta amistat.

Segueixen *L'altra ciutat* (1955), on la idea de temps i espai, centrat en la ciutat de Tarragona, seran nuclears, i *Betúlia* (1956), que marca un gir important a la seva obra, i que és també la novel·la d'una ciutat, Badalona, espai hostil, on es

posa de manifest la lluita interna de les protagonistes davant un món rígid i estereotipat que es regeix per les normes imposades; només l'ascensió cultural de les dones apareix com un factor per superar la seva situació. Aquesta obra inicia el camí cap a una etapa de consciència de la situació femenina que a partir de 1960, l'autora desenvoluparà a la seva obra literària i també assagística. La mateixa Capmany va reconèixer Betúlia com "la primera novel·la ben meva". L'obra va precedida del *Pròleg a Guardià*, que l'any 1952 va guanyar el Premi Narcís Oller de narració breu als Jocs Florals de la Llengua Catalana, celebrats a Tolosa de Llenguadoc.

Les darreres novel·les d'aquesta etapa són *Tana o la felicitat* (1956), *Ara* (1958), *Traduït de l'americà* (1959) –aquestes dues en una línia que s'allunya de les anteriors per temàtica i fabulació- i *El gust de la pols* (1962), novel·la barcelonina amb protagonista masculí, on el pas del temps i la relació entre passat i present marquen la trajectòria del personatge i la seva relació amb el seu món.

A partir de la segona meitat de la dècada de 1960, Maria Aurèlia Capmany inicia un camí fecund, propiciat per la seva convicció i ambició literàries i perquè el franquisme sembla que relaxa una mica les seves prohibicions. En les novel·les d'aquesta època, on l'acció de la censura no actua com abans, el temps històric personal s'ampliarà a un temps històric més general i de caràcter col·lectiu.

D'entre les obres més reeixides d'aquesta etapa trobem *Un lloc entre els morts* (1967), guanyadora del Premi Sant Jordi de 1968, quan el premi es donava a una obra ja publicada. En ella, la narradora és la biògrafa del protagonista de la novel·la, Jeroni Campdepadrós i Jansana, poeta pre-romàntic, perdedor voluntari a la vida, emblema del liberalisme, que malda per no morir del tot, salvant-se per la memòria a través de la paraula escrita; la seva dona, encarnació del conservadorisme, li acabarà cremant les memòries. La parella representarà, de fet, l'etapa històrica d'aquell moment, amb l'enfrontament entre liberalisme i absolutisme. La relativitat del temps i sobretot d'allò que anomenem història és una de les reflexions d'aquesta obra que, anys després, l'escriptora mateixa va adaptar per al teatre.

El 1969 apareix *Feliçment, jo sóc una dona*, novel·la que marca un punt d'inflexió en la producció de l'autora. Les insinuacions d'abans en relació a la situació de la dona, ara es converteixen en una manifestació declarada que denuncia la desigualtat al llarg dels anys, els que transcorren entre l'inici i el final de la novel·la, anys que l'escriptora situa amb el detall històric de cada moment. Amb una bona dosi d'ironia, la novel·la reflecteix l'ascensió social i la realització personal de la protagonista que s'allibera i que interpel·la sense manies els homes –també al lector- amb qui es va topant al llarg del camí.

Ja a la dècada dels anys 70, Capmany publica *Vitrines d'Àmsterdam* (1970), *Quim, Quima* (1971) -tribut a *Orlando*, de Virginia Woolf-, *El jaquè de la democràcia* (1972) i *Ves-te'n ianqui! o, si voleu, traduït de l'americà*, una reescriptura de la seva anterior novel·la de l'any 1959.

Els anys 1980 s'inicien amb la publicació de *Lo color més blau* (1982), novel·la epistolar on les protagonistes acaben intercanviant-se els papers d'una vida que no les destinava a la situació que finalment viuran. La novel·la presenta, en el context de la societat catalana de postguerra, la relació epistolar entre Victòria Oliver, d'origen benestant, i Dèlia Marçet, filla de refugiats polítics. Separades a causa de la guerra civil es retroben arran del maig francès per constatar les seves diferències. Mentre que la primera emprèn el camí d'una revolta individual que l'allunya dels seus orígens, la segona també se n'allunya per la seva acomodació a una vida de tarannà burgès. Encara dues novel·les més tanquen la seva producció novel·lística d'aquesta dècada, *El cap de Sant Jordi* (1988) i *La rialla del mirall* (1989)

La narrativa breu va ser també un dels gèneres explorats per Capmany, que ja assaja a *Com una mà* (1952) i a la qual seguien *Cita de narradors* (1958), Premi Josep Yxart, llibre on participaven Manuel de Pedrolo, Jordi Sarsanedas, Joan Perucho, Josep M. Espinàs i la mateixa Maria Aurèlia, on cadascun d'ells, de forma encadenada, parlava de l'obra de l'altre. Altres obres són *Cartes impertinents de dona a dona* (1971), on Capmany, a partir del gènere epistolar, situa els problemes de la dona dins el context social del moment, *Coses i noses* (1980) i *Aquelles dames d'altres temps* (1990).

Els seus títols dins de la literatura infantil i juvenil són, entre d'altres, *Anna, Bel i Carles* (1971), *Àngela i els vuit mil policies* (1981), i *El malefici de la reina d'Hongria o les aventures dels tres patrons de la nau* (1982), Premi Crítica Serra d'Or de literatura infantil i juvenil, 1983.

Els llibres *Mala memòria* (1987) i *Això era i no era* (1989), recullen les memòries de l'escriptora, unes memòries força particulars en les quals, adduint la imprecisió del record, Capmany es disfressa com un personatge més de la seva obra. Els dos volums donen compte de moments importants de la seva vida, alhora que mostren al lector, un cop més, el tarannà vital i entusiasta de l'autora, el seu gust per tot allò que és un reclam per als sentits, la seva tendresa, i, per damunt de tot, la seva gran passió per l'escriptura.

Teatre: docent, dramaturga i directora.

Capmany recorda, al volum de memòries *Mala memòria*, l'afició que ja de petita sentia pel teatre. A l'Escola Montessori en feien sovint. Li agradava fer-ne i veure'n, i amb els pares hi anaven habitualment; al Romea, sobretot, però també als petits teatres d'aficionats que hi havia prop del barri. El seu gust pel teatre es devia, en gran part, al seu pare, Aureli Capmany, a qui li agradava tot allò relacionat amb l'escena, el teatre de text, el music-hall, el ballet, l'òpera... El teatre, doncs, mai va ser aliè a la seva vida, sinó que s'incorporà de manera natural a la seva tasca professional com a docent i, també, és clar, com a dramaturga, passant per la d'actriu i directora.

Una de les seves primeres intervencions en el món del teatre va ser com a actriu; va tenir lloc arran de la lectura de *La primera història* d'Esther, d'Espriu, al Cercle Literari de l'Insitut Francès. El Cercle, que encobria tertúlies de cultura catalana a l'època de la postguerra i que permetia a uns *happy few*, com recordava Jordi Sarsanedas, viure en una mena d'oasi enmig del seu "exili interior", va acollir la lectura de l'obra d'Espriu. Un grup d'admiradors del poeta, entre ells Amalia Tineo, Rosa Leveroni, Frederic-Pau Verrié, Sarsanedas, i la mateixa Capmany, que havia d'assumir el paper de reina Esther, van decidir representar-la al mateix Cercle. Era l'any 1952. La representació, però, no s'hi va arribar a fer, donada la possibilitat de representar-la en una bonica vil·la de la ciutat, propietat d'una família benestant que n'era la promotora, i on Maria Aurèlia hauria canviat el seu paper pel de Secundina que, segons Sarsanedas, interpretava convençuda i convincent. Finalment, aquesta representació va fracassar, però Maria Aurèlia va tenir igualment el seu paper al muntatge de *Primera història d'Esther*, de Ricard Salvat. Més endavant, Capmany va actuar, també, a *Ronda de mort a Sinera*, de Ricard Salvat sobre els textos de Salvador Espriu, que es va estrenar al Teatre Romea l'any 1965 i al muntatge teatral també de Salvat, *Adrià Gual i la seva època*, també al Romea, on sortia a escena amb un canotier, recitant el monòleg de Santiago Rusiñol, *La Feminista*.

També va intervenir en el cinema, fent d'actriu a les pel·lícules "El vicari d'Olot" (1981), de Ventura Pons, on Maria Aurèlia Capmany fa el paper de "Filomena" i a "Del amor y otras soledades" (1969), de B. Martín Patino, on feia el paper de psicòloga.

Com a dramaturga s'inicià amb *Tu i l'hipòcrita* (1959), la primera obra de teatre que va escriure responent a un encàrrec de Jordi Sarsanedas, per a l'ADB. Aquesta estrena, i la fundació amb Ricard Salvat de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, el 1960, van canviar el paisatge de la seva vida, segons ella mateixa va reconèixer. Aquell mateix any, en acabar el curs, estrenava ja a l'EADAG, *El desert dels dies*, una adaptació de la seva novel·la *Ara*.

A l'EADAG, instal·lada al local del Foment de les Arts Decoratives, a la Cúpula del Coliseum, Capmany hi donà classes fins l'any 1967, dirigí obres, hi va fer d'actriu i hi va estrenar-ne com a dramaturga. Per l'escola hi passà l'alumnat de l'Institut del teatre, com Carme Sansa i Montserrat Roig, dels Estudis teatrals d'Horta, entre molts d'altres. Aquesta aventura durà fins el 1970.

Vent de garbí i una mica de por (1968), dins el que es pot qualificar de teatre document, és una de les obres que instal·len Capmany en la seva plena maduresa teatral. Escrita per encàrrec de Ricard Salvat, va ser estrenada l'any 1965, al Palau de la Música Catalana, sota la direcció del mateix Salvat.

La intensitat dramàtica del teatre de Capmany dóna una de les seves obres més celebrades, *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya*, que mostra la seva preocupació i compromís per la història col·lectiva. L'obra va ser escrita en col·laboració amb Xavier Romeu i va ser editada per les Edicions Catalanes de París, el 1970, i estrenada en la clandestinitat el mateix any. *L'ombra de l'escorpí* (1971), Premi Crítica Serra d'Or de Teatre, 1972, dóna pas a una etapa teatral on Capmany experimenta un nou tipus de text, el propi per al teatre de cabaret. En aquesta línia, trobem, entre d'altres, *Dones, flors i pitança* (1968), *Varietats* (1969), *La cultura de la coca-cola* (1969), *Cadascú el que és seu i robar el que es pugui* (1971), *Botxirel-lo, botxirel-lo* (1974), obres escrites en col·laboració amb el seu company Jaume Vidal i Alcover, i representades a la Cova del Drac de Barcelona.

Assaig, articles, traducció, memòries. L'activisme cultural, social i polític.

L'any 1967, Maria Aurèlia Capmany va deixar definitivament l'ensenyament per dedicar-se de ple a l'escriptura. Amb Jaume Vidal i Alcover, el seu company des de 1968, esdevindrà també mentora i referent de joves escriptors de la Generació del 70, com Montserrat Roig, Terenci Moix, Maria Antònia Oliver, Jaume Fuster, Oriol Pi de Cabanyes o Guillem-Jordi Graells, entre d'altres. Al costat de la seva dedicació plena a l'escriptura, aquest és el moment en què Capmany inicia d'una manera més activa la seva participació en el món cultural, amb intervencions, actes, com a jurat de premis literaris, etc. Però en aquells anys de postguerra, fer cultura volia dir, també, fer política. De fet, la mateixa l'EADAG, tal i com l'escriptora explica a les seves memòries, era un centre on es debatia i es feia política, el temps ho reclamava. Aquesta mateixa dècada es va caracteritzar, mundialment, per les lluites a favor dels drets de les persones, de la llibertat individual, de la igualtat en tots els àmbits. Compromesa amb el catalanisme d'esquerres i amb la lluita antifranquista, Capmany inicia un activisme, també social i polític, que ja no abandonarà, participant en nombroses protestes, com la coneguda "Caputxinada" de 1966.

L'activisme d'aquests anys a favor de la llibertat i la igualtat de les persones anava lligat, de manera inqüestionable, a la seva lluita per la llibertat i la igualtat de la dona, que Capmany ja tractava a la seva obra literària. El moment decisiu que situa Capmany com a pionera del feminisme a Catalunya i com a referent indiscutible per a les joves dels anys 70, és a partir de la publicació del seu llibre *La dona a Catalunya: consciència i situació* (1966). Prologuista d'*El segon sexe*, de S. de Beauvoir, la gent d'Edicions 62, que poc temps abans havia publicat *La mística de la feminitat, de Betty Friedan*, li encarrega una versió més o menys nostrada, segons diu ella mateixa, del llibre de l'autora americana. I és així que Capmany escriu per encàrrec el llibre que la situa a la primera línia del feminisme a Catalunya i, en part, també a Espanya. En relació a l'assaig de tema feminista, va publicar també, *La dona catalana* (1968), *El feminisme a Catalunya* (1973), *La dona i la segona república* (1977), o el llibre il·lustrat per Tísner, *Dona, doneta, donota* (1979), ple d'humor i d'ironia. En castellà va escriure *El feminismo ibérico* (1970), *De profesión mujer* (1971) i el volum epistolar *Carta abierta al macho ibérico* (1973), on també hi és present una gran càrrega d'humor, d'ironia i de sarcasme. A partir d'aquests anys, el seu activisme dins el feminisme és constant; participa en conferències, en debats, en les Jornades Catalanes de la Dona, de maig de 1976, al Paraninfo de la Universitat de Barcelona, juntament amb Montserrat Roig i Teresa Pàmies, a més de ser present també en diversos actes a l'Estat Espanyol. La seva visió i compromís envers la igualtat i els drets, passava també per una mirada cap a la situació social dels joves dins del context del moment, com ho prova el llibre *La joventut és una nova classe?* (1969)

El seu compromís social i polític la va portar, l'any 1976, a la militància amb el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) i, a petició de Pasqual Maragall, s'incorporà a la candidatura municipal per fer-se càrrec de la regidoria de Cultura i de Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona, càrrec que desenvolupà de 1983 a 1991.

Malgrat la seva participació en l'espai polític, Capmany no va oblidar mai la seva vinculació activa al món de la cultura, com ho demostra l'acceptació de la presidència del PEN català (1979-1983).

D'aquesta època són un seguit d'obres que es troben, algunes, a mig camí dels gèneres, que la crítica no acaba de situar, però que poden formar part de l'assaig —que, d'altra banda pot ser divers— per ser, com són, textos de reflexió i d'idees, on Maria Aurèlia Capmany exposa les seves amb agudeses i lucideses extraordinàries. Tal i com ella mateixa ho exposa a *Dietari de prudències* (1982), volum que situem en aquest apartat, “L'assaig ha de ser, simplement, una meditació lliure d'algú que té coses per dir, sense pedanteria, amablement, elegantment, amb un alt sentit de la bellesa. Un resultat que ha de ser llegible

per tothom, no per una minoria d'erudits". En aquesta línia, doncs, situem també els volums de *Pedra de toc I i II* (1970-74), que recullen reflexions literàries, polítiques i socials amb l'estil i la intel·ligència penetrant de Maria Aurèlia Capmany. Però *Pedra de toc I i II*, són també llibres de memòries, una mena d'assaig, potser, de les ja esmentades *Mala memòria* (1987) i *Això era i no era* (1989).

En el camp de la traducció, Maria Aurèlia Capmany va traduir de l'anglès James Cain; del francès, entre d'altres autors, a Marguerite Duras, Simenon, H. de Balzac, Marcel Proust, juntament amb Jaume Vidal Alcover, J-Paul Sartre; i de l'italià traduí Italo Calvino, *El baró rampant* (1965); Pier Paolo Passolini, Cesare Pavese i Luigi Pirandello, entre d'altres autors.

Al llarg de la dècada dels anys 1970 i 1980, Maria Aurèlia Capmany va escriure també guions per a la ràdio –*Història de Catalunya* (1977-1978) i *Temps passat, notícia d'avui* (1979)- i la televisió, com *Tereseta-que-baixava-les-escales* (1977-1978) o *Les nits de la tieta Rosa* (1980), entre altres.

PREMIS LITERARIS I HONORS

Premi Joanot Martorell de novel·la, 1948, *La pluja als vidres*
Narcís Oller als Jocs Florals de Tolosa de Llenguadoc, 1952, *Pròleg a Guardià*
Premi Josep Yxart, 1957, *Cita de narradors*
Premi Sant Jordi de novel·la, 1968, *Un lloc entre els morts*
Premi Crítica Serra d'Or de teatre, 1972, *L'ombra de l'escorpi*
Premi Crítica Serra d'Or de literatura infantil i juvenil, 1983, *El malefici de la reina d'Hongria o Les aventures dels tres patrons de nau*
Premi del ministeri d'affers estrangers italià, 1979
Creu de Sant Jordi, 1982

BIBLIOGRAFIA

Novel·la

- Necessitem morir*. Barcelona: Aymà, 1952
L'altra ciutat. Barcelona: Selecta, 1955
Betúlia. Barcelona: Selecta, 1956
Tana o la felicitat. Palma de Mallorca: Moll, 1956
Ara. Barcelona: Albertí, 1958
Traduït de l'americà. Barcelona: Albertí, 1959
El gust de la pols. Barcelona: Destino, 1962
La pluja als vidres. Barcelona: Club Editor, 1963
El desert dels dies. Barcelona: Occitània, 1966
Un lloc entre els morts. Barcelona: Nova Terra, 1967
Feliçment, jo sóc una dona. Barcelona: Nova Terra, 1969
Vitrines d'Amsterdam. Barcelona: Club editor, 1970
Quim-Quima. Barcelona: Estela, 1971
El jaqué de la democràcia. Barcelona: Nova Terra, 1972
Vés-te'n ianqui. Barcelona: Laia, 1980
Lo color més blau. Barcelona: Planeta, 1983
El cap de Sant Jordi. Barcelona: Planeta, 1988
La rialla del mirall. Barcelona: Empúries, 1989

Narrativa breu

- Com una mà*. Palma de Mallorca: Moll, 1952.
Cita de narradors [amb altres autors]. Barcelona: Selecta, 1958.
Cartes impertinents de dona a dona. Palma de Mallorca: Moll, 1971.
Numnius Dexter Optatur, Papa de Roma. Barcelona: Tarot, 1971.
Coses i noses. Barcelona: La Magrana, 1980.
Fumar o no fumar [amb Pere Calders]. Barcelona: Destino, 1988.
Aquelles dames d'altres temps. Barcelona: Planeta, 1990.

Teatre

- Tu i l'hipòcrita*. Palma: Moll, 1960.
Vent de garbí i una mica de por. Palma: Moll, 1967.
Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya [amb Xavier Romeu]. París: Edicions Catalanes de París, 1970 / Madrid: Moisés Pérez Coterillo, 1976 / Barcelona: Institut del Teatre-Diputació de Barcelona, 1992 / Tarragona: Arola, 2011.

L'ombra de l'escorpí. València: Gorg, 1974.

Ca, barret! o varietats de varietat i tot és varietat [amb Jaume Vidal Alcover].
Palma: Moll, 1984.

Dramatúrgia

Tirant lo Blanc. València: Gorg, 1974

El cavaller Tirant. Barcelona: Edebé, 1977

Obres dramàtiques representades

Tu i l'hipòcrita. Companyia Agrupació Dramàtica de Barcelona, Barcelona:
Teatre romea, 1959.

El desert dels dies. EADAG, Barcelona, 1960.

Vent de garbí i una mica de por. EADAG, Barcelona, 1965.

Dones, flors i pitaça. Barcelona: Cova del Drac, 1968.

La cultura de la Coca-Cola. Barcelona: Cova del Drac, 1969.

*Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels
obriers de Catalunya*. Barcelona:teatre Clandestina, 1970.

L'ombra de l'escorpí. Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Barcelona, 1971.

Cadascú el que és seu i robar el que es pugui. Barcelona: Cova del Drac,
1971.

Botxirel-lo. Barcelona: Cova del Drac, 1974.

Varietat de varietats. Barcelona: Cova del Drac, 1975.

Un lloc entre els morts. Teatre Estable, Barcelona: Teatre Romea, 1980.

Món, dimoni i carn. Barcelona: Teatre Lliure, 1982.

Cartes impertinents. Barcelona: Teatre Lliure, 2012

Infantil i juvenil

Anna, Bel i Carles. Barcelona: Lumen, 1971.

Ni teu, ni meu. Barcelona: La Galera, 1972.

L'alt rei en Jaume. Barcelona: Aymà, 1977.

Àngela i els vuit mil policies. Barcelona: Laia, 1981.

El malefici de la reina d'Hongria o les aventures dels tres patrons de nau.
Barcelona: Barcanova, 1982

Contes. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993.

De veu a veu: contes i narracions. [amb Montserrat Roig]. Barcelona: Cercle de
Lectors, 2001.

Crítica literària o assaig

La dona a Catalunya: consciència i situació. Barcelona: Edicions 62, 1966.

- Dia sí, dia no: apunts sobre la nostra societat actual.* Barcelona: Llibres de Sinera, 1968.
- La dona catalana.* Barcelona: Mateu, 1968.
- Els vells.* Barcelona: Mateu, 1968.
- La joventut és una nova classe?* Barcelona: Edicions 62, 1969.
- Pedra de toc.* Barcelona: Nova Terra, 2 vols., 1970-1974.
- El feminismo ibérico.* Vilassar de Mar: Oikos-tau, 1970.
- De profesión mujer.* Esplugues de Llobregat: Plaza & Janés, 1971.
- Salvador Espriu.* Barcelona: Dopesa, 1972.
- El feminisme a Catalunya.* Barcelona: Nova Terra, 1973.
- Poema i vers o El cor salvatge de Carles Riba.* Barcelona: Institut d'Estudis Hel·lènics - Departament de Filologia Catalana, Universitat de Barcelona, 1973.
- Subirachs o el retrat de l'artista com a escultor adult.* Barcelona: Pòrtic, 1975.
- Cada cosa en el seu temps i lectura cada dia.* Barcelona: Dopesa, 1976.
- La dona i la Segona República.* Barcelona: Edicions 62, 1977.
- La liberación de la mujer: año cero* [amb altres autors]. Barcelona: Granica, 1977.
- Dies i hores de la nova cançó.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1978.
- Temps passat, notícia d'avui: una història de Catalunya.* Barcelona: Vicens-Vives, 1978.
- Dietari de prudències.* Barcelona: La Llar del Llibre, 1981
- Fem memòria. El port de Barcelona.* Barcelona: Lundberg Editors-Port Autònom de Barcelona, 1990.
- ¿Qué diablos es Cataluña?* Madrid: Temas de hoy, 1990.
- Barcelona entre mar i muntanya.* Barcelona: Polígrafa, 1992.

Memòries

- Mala memòria.* Barcelona: Planeta, 1987
- Això era i no era.* Barcelona: Planeta, 1989

Traduccions realitzades per l'autora

De l'anglès

- CAIN, James M.: *Doble indemnització* [*Double Indemnity*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 28, 1965.

Del francès

- BALZAC, Honoré de: *L'última encarnació de Vautrin*. Barcelona: Nova Terra, 1972.
- DURAS, Marguerite: *Un dic contra el pacífic* [*Un barrage contre le Pacifique*]. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 2, 1965.
- FOURNIER, Alain: *El gran Meaulnes* [*Le grand Meaulnes*]. Barcelona: Edicions 62, Col. El Trapezi 10, 1966.
- KASSAK, Fred: *Carambolades* [*Carambolages*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla, 1963.
- LAFONT, Robert: *Història de la literatura occitana*. Barcelona: Dopesa, Col. Pinya de Rosa 8 i 9, 1973.
- PROUST, Marcel: *A la recerca del temps perdut* [*À la recherche du temps perdu*]. Barcelona: Columna, 1990-1991 [amb Jaume Vidal Alcover].
- SARTRE, Jean-Paul: *Fenomenologia i existencialisme* [*L'existencialisme est un humanisme*]. Barcelona: Laia, 1982.
- SIMENON, Georges: *Liberty Bar*. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 28, 1965.
- SIMENON, Georges: *El gos groc* [*Le chien jaune*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 48, 1966 / Barcelona: Àrea, 1989 / Barcelona: Columna, 1995.
- SIMENON, Georges: *La nit de la cruïlla*. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla, 1966.
- SIMENON, Georges: *L'Ombra xinesa*. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 54, 1967.
- SIMENON, Georges: *Maigret i el client del dissabte* [*Maigret et le client du samedi*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 62, 1968.
- SIMENON, Georges: *Signat Picpus* [*Signée Picpus*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 65, 1968.
- STEWART, Terry: *Mà forta* [*La belle vie*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 2, 1963.
- VÉRY, Pierre: *El senyor Marcel de la funerària*. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 19, 1964.
- VÉRY, Pierre: *Goupi Mans-Roges* [*Goupi Mans-Rouges*]. Barcelona: Edicions 62, Col. La cua de palla 16, 1964.

De l'italià

- CALVINO, Italo: *El baró rampant* [*Il barone rampante*]. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 7, 1965 / Barcelona: Avui, 1995.
- CASSOLA, Carlo: *La tala del bosc* [*Il taglio del bosco*]. Barcelona: Edicions 62, Col. El Trapezi 8, 1966.
- CHIARINI, Luigi: *Art i tècnica del film* [*Arte e tecnica del film*]. Barcelona:

Edicions 62, Col. A l'abast 13, 1967.

LIONNI, Lep: *Frederick*. Barcelona: Lumen, 1969.

PASOLINI, Pier Paolo: *Una vida violenta [Una vita violenta]*. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 32, 1967.

PAVESE, Cesare: *La lluna i les fogueres [La luna e il falò]*. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 12, 1965.

PIRANDELLO, Luigi: *Aquesta nit improvitzem [Questa notte si recita a soggetto]*. Barcelona: Institut del Teatre-Diputació de Barcelona, 1996.

PRATOLINI, Vasco: *Crònica dels pobres amants [Cronache di poveri amanti]*. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 1, 1965.

PRATOLINI, Vasco: *Metel·lo [Metello]*. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 15, 1966.

VITTORINI, Elio: *Conversa a Sicília [Conversazione in Sicilia]*. Barcelona: Edicions 62, Col. El Balancí 19, 1966.

Obres traduïdes

A l'alemany

Sagen wir nein! [antologia]. Berlín: Rotbuch, 1979. (Trad. Rainer Chrapkowski)

Ich bin aller echo: Katalanische impressionen [antologia]. Munic: Wirtschaftsverlag, 1990.

Und lass als Pfand, mein Leibling, Dir das Meer [antologia]. Frankfurt am Main: Vervuert, 1988. (Trad. Angelika Maass) / Munic: Piper, 1991. (Trad. Angelika Maass)

Der bittere Geschmack [El gust amarg], dins *Katalanische Erzähler*. Zürich: Manesse Verlag, p. 179-200, 2007. [Trad. Johannes Hösle]

A l'anglès

Barcelona between sea and mountains [Barcelona entre mar i muntanya]. Barcelona: Polígrafa, 1992.

Al castellà

Un lugar entre los muertos [Un lloc entre els morts]. Barcelona: Nova Terra, 1970. (Trad. Jaume Vidal Alcover)

Vete yanqui o, si queréis, traducido del americano [Vés-te'n ianqui]. Barcelona: Laia, 1981. (Trad. Dolores Desa)

El chaqué de la democracia [El jaqué de la democràcia]. Barcelona: Plaza & Janés, 1984. (Trad. Núria Lago Jaraiz)

La color más azul [Lo color més blau]. Barcelona: Planeta, 1984. (Trad. Carolina Rosés)

Reencontrar Barcelona. Barcelona: Lunwerk, 1986.

Tú y el hipócrita [Tu i l'hipòcrita], / *Estreno: cuadernos del teatro español contemporáneo*, vol. XII, núm. 1, primavera, 1986. (Trad. Teresa Valdivieso)

Fumar o no fumar [*Fumar o no fumar*]. Barcelona: Destino, 1988.

A l'italià

Quim / Quima. Torí: La Rosa, 1981. (Trad. Beniamino Vignola)

Al rus

Rasskazy Pisatelej Katalonii [antologia]. Moscou: Raduga, 1987. (Trad. Marina Kiena)

Guions

Guions per a la ràdio

Història de Catalunya, 1977-1978 (45 capítols). Edició en casset (1979).

Temps passat, notícia d'avui, 1979.

Guions per a la televisió

L'alt rei en Jaume, 1977-1978.

La nina, 1977-1978 [basat en *Casa de nines* d'Ibsen].

Tereseta-que-baixava-les-escales, 1977-1978 [basat en el conte homònim de Salvador Espriu].

Aquesta nit no vindrem a sopar, 1978-1979.

La nit catalana, 1978-1979.

Les nits de la tieta Rosa, 1980.

Obres completes

Obra Completa [cur. Guillem-Jordi Graells]. Barcelona: Columna, 7 vols., 1993-2000.

Altres

Historias de Barcelona [fotografies de A. Basté]. Barcelona: Barrigotic, 1963.

Dona, doneta, donota [amb dibuixos d'Avel·lí Artís-Gener]. Barcelona: Dopesa, 1975 / Barcelona: Edhasa, 1979.

Dietari de prudències [recull de 124 articles de la secció "Dia rera Dia" publicats a *Serra d'Or* entre els anys 1970 i 1980]. Barcelona: La Llar del Llibre, 1981.

Diàlegs a Barcelona: M. Aurèlia Capmany, Pasqual Maragall [conversa transcrita per Xavier Febrés]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona-Laia, 1984.

Retrobar Barcelona [amb Jaume Sobraqués]. Barcelona: Lunwerg, 1986.

100 pàgines triades per mi Barcelona: La Campana, 1987.

ESTUDIS SOBRE L'AUTORA

Estudis

Montserrat Roig / Maria Aurèlia Capmany: en homenatge. Barcelona : Generalitat de Catalunya (Departament d'Ensenyament), 1992.

Maria Aurèlia Capmany: homenatge. Barcelona: Ajuntament de Barcelona - Centre Català del Pen Club, 1992.

Maria Aurèlia Capmany, feliçment una dona. Montcada i Reixac: Ajuntament de Montcada i Reixac, Regidoria de Cultura, 1992.

Feliçment sóc una dona: homenatge a Maria Aurèlia Capmany. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1994.

Col·loqui Internacional Maria Aurèlia Capmany. Tarragona, 2001.

Maria Aurèlia Capmany pren la paraula [amb il·lustracions de Maria Girona]. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2002.

Jaume Vidal Alcover i Maria Aurèlia Capmany a escena. Benicarló: Onada, 2012.

Maria Aurèlia Capmany. Tarragona: Quaderns de la Càtedra Josep Anton Baixeras, 2. [publicacions]URV. 2016

Alcalde, Carmen; [et al.]: *Maria Aurèlia Capmany i Farnés (1918-1991)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1992.

Aymerich, Pilar; Pessarrodona, Marta: *Maria Aurèlia Capmany, un retrat* [fotografies de Pilar Aymerich]. Barcelona: Institut Català de la Dona, 1996.

Birulés, Fina i Peña Aguado, María Isabel (eds.): *La passió per la llibertat: acció, passió i política, controvèrsies feministes: homenatge a Maria Aurèlia Capmany.* Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2004.

Cabré, M. Àngels: *Miralls creuats: Roig / Capmany.* Lleida: Pagès, 2017.

Font, Jordi: *Els camins de Maria Aurèlia Capmany: escriptora i dona d'acció.* Barcelona: Ed. Base-Ajuntament de Barcelona, 2011.

Graells, Guillem-Jordi: *Maria Aurèlia Capmany.* Barcelona: Diputació de Barcelona, 1992.

Palau, Montserrat; Martínez Gil, Raül-David: *Maria Aurèlia Capmany: l'afirmació en la paraula.* Tarragona: Cossetània, 2002.

Pons, Agustí: *Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona.* Barcelona: Columna, 2000. / Barcelona: Meteora, 2018. Edició actualitzada i ampliada. Edició del centenari.

Vidal Alcover, Jaume (ed.): *Maria Aurèlia Capmany en els seus millors escrits.* Barcelona: Arimany, 1986.

Alguns articles

ALOY, Josep Maria: "Maria Aurèlia Capmany, amb ulls juganers", *Escola Catalana*(Barcelona), núm. 288, març 1992, p. 38.

ARNAU, Carme: "Maria Aurèlia Capmany", dins *Maria Aurèlia Capmany: Un lloc entre els morts.* Barcelona: Edicions 62 - La Caixa, 1995, p. 5-8.

BROCH, Àlex: "Maria Aurèlia Capmany: *Un lloc entre els morts*, *Catalan Writing*(Barcelona), núm. 3, octubre 1989, p. 88-89.

BROCH, Àlex: "Maria Aurèlia Capmany, *Lo color més blau*", *Catalan Writing*(Barcelona),

núm. 6, abril 1991, p. 78-79.

BROCH, Àlex: "Maria Aurèlia Capmany i Montserrat Roig o el temps com a memòria col·lectiva", *Catalan Review* (Barcelona), vol. VII, núm. 2, 1993, p. 21-37.

CHARLON, Anne: "Maria Aurèlia Capmany: la ficció literària", dins: *Miscel·lània Joan Fuster VII*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993, p. 349-369.

CÒNSUL, Isidor: "Maria Aurèlia Capmany: Sant Jordi mata l'aranya", *Avui*(Barcelona), 10 de juliol de 1988, p. XIII.

ESPINÀS, Josep M.: "Maria Aurèlia", *Avui* (Barcelona), 4 d'octubre de 1991, p. 40.

ESPINÀS, Josep M.: "Maria Aurèlia", *Avui* (Barcelona), 8 de gener de 1991, p. 40.

GRAELLS, Guillem-Jordi: "Maria-Aurèlia Capmany, un bosc per a viure-hi", *Serra d'Or* (Barcelona), núm. 363, març 1990, p. 12-17.

IZQUIERDO, Oriol: "Maria Aurèlia Capmany: Mala memòria", *Revista de Catalunya*(Barcelona), núm. 23, octubre 1988, p. 163-164.

JULIÀ, Lluïsa: "Maria-Aurèlia Capmany, memòria, mestratge i compromís", *Serra d'Or* (Barcelona), núm. 504, desembre 2001, p. 43-45.

LLOMPART, Josep M.: "Maria Aurèlia, signe de cultura: Homenatge", *El Mirall* (Palma de Mallorca), núm. 49, novembre 1991, p. 37-38.

LLOVET, Jordi: "La Capmany", *Ara. Ara Llegim* (Barcelona), 13 de desembre de 2014.

MALLAFRÉ, Joaquim: "Maria Aurèlia Capmany: un lloc entre els vius", *Avui*(Barcelona), 3 d'octubre de 1991, p. 29.

MARÇAL, Maria-Mercè: "Helena, Maria Aurèlia, Montserrat...", *Regió*, núm. 7, 17 de novembre de 1991.

MARTÍ-OLIVELLA: "Woman, history and nation in the works of Montserrat Roig and Maria Aurèlia Capmany", *Catalan Review*, vol. VII, núm. 2, 1993.

MARTÍNEZ FRAILE, Raimon: "Maria Aurèlia Capmany, ciutadana", *L'Avenç*(Barcelona), núm. 275, desembre 2002, p. 79-80.

MISIEGO I LLAGOSTERA, Miquela: "Maria Aurèlia Capmany: un feminisme 'diferent'", dins: *Actes del Segon Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1982, p. 389-403.

NADAL, Marta: "El laberint de la memòria", *Diari de Barcelona. Llibres* (Barcelona), 2 de maig de 1989

NADAL, Marta: "El constant esdevenir d'un passat". *Avui. Avui Cultura* (Barcelona), 17 de març de 1990.

ORTIZ DE LANDÀZURI I BUSCA, Guadalupe: "Maria Aurèlia Capmany: La rialla del mirall", *Revista de Catalunya* (Barcelona), núm. 34, octubre 1989, p. 154-156.

PÉREZ, Janet: "Maria Aurèlia Capmany's 'Quim/Quima': Apocalyptic and millennial context, text and subtext", *Catalan Review* (Barcelona), vol. VII, núm. 2, 1993, p. 91-103.

PERMANYER, Lluís: *Cuestionario Proust*. Esplugues de Llobregat: Plaza & Janés, 1981. [Hi ha un capítol dedicat a Maria Aurèlia Capmany].

PI I SUNYER, Josep M.: "Maria-Aurèlia Capmany", *Serra d'Or* (Barcelona), any XXII, núm. 245, febrer 1980, p. 2.

PONS, Agustí: "Maria Aurèlia Capmany: memòria d'un compromís", *Revista de Catalunya* (Barcelona), núm. 57, novembre 1991, p. 115-126.

ROIG, Montserrat: "Maria Aurèlia Capmany", *Avui* (Barcelona), 2 d'agost de 1991, p. 40.

SARSANEDAS, Jordi: "Maria Aurèlia Capmany: Tu i l'hipòcrita, comèdia predicada, en dos actes", *Serra d'Or* (Barcelona), any IV, segona època, núm. 8-9, agost-setembre 1962, p. 47-48.

SUNYER, Magí: "Maria Aurèlia Capmany, 'Memòria. Obra completa, 6", *Revista de Catalunya* (Barcelona), nova etapa, núm. 134, novembre 1998, p. 121-122.

SUNYER, Magí: "Jornades "El llegat de Jaume Vidal Alcover i Maria Aurèlia Capmany" (Tarragona, 15, 16, 17 i 18 de novembre de 2011)", *Estudis Romànics* (Barcelona), núm. 35, 2013, p. 657-658.

SUSANNA, Àlex: "Maria Aurèlia Capmany: compromís amb la literatura i amb la seva Barcelona", *Avui* (Barcelona), 4 d'octubre de 1991, p. 29.

VERRIÉ, Frederic-Pau: "Maria-Aurèlia, encara, de viva veu", *Serra d'Or* (Barcelona), any XXXIII, núm. 384, desembre 1991, p. 19.

Algunes entrevistes

CARALTÓ, Xavier: "Maria Aurèlia Capmany parla amb Xavier Caraltó", *Avui*, 17 març 1990.

COCA, Jordi: "Maria Aurèlia Capmany i Farnés. Una senyora entremaliada", *Serra d'Or* (Barcelona), any XXIII, núm. 264, setembre 1981, p. 17-25.

NADAL, Marta: "Maria-Aurèlia Capmany, combativitat i tendresa", *Serra d'Or*(Barcelona), any XXX, núm. 343, maig 1988, p. 28-31.

ROIG, Montserrat: "Maria Aurèlia Capmany, entre la polèmica i la fidelitat", *Serra d'Or* (Barcelona), any XIII, núm. 141, juny 1971, p. 33-35.

IMATGE GRÀFICA

El logotip de l'Any Maria Aurèlia Capmany s'ha fet a partir d'una imatge de la fotògrafa Pilar Aymerich.

100

Maria Aurèlia
Capmany

100

Maria Aurèlia
Capmany

DIFUSIÓ

PÀGINA WEB

<http://cultura.gencat.cat/ca/anymariaaureliacapmany/inici/>

PERFIL A TWITTER

@AnyMACapmany

<https://twitter.com/AnyMACapmany>

CONTACTE

anymacapmany.cultura@gencat.cat

PREMSA. Institució de les Lletres Catalanes

Carme Callejon, ccallejon@gencat.cat

934679142-649723883

COORDINACIÓ. Institució de les Lletres Catalanes

Miriam Romeu mromeuc@gencat.cat

935511390

COMISSARIAT

Marta Nadal martanadal.b@gmail.com

ORGANITZACIÓ

Entitats organitzadores

Departament de Cultura - Institució de les Lletres Catalanes
Associació d'Amics de la Maria Aurèlia Capmany

Entitats col·laboradores

Departament d'Ensenyament
Diputació de Barcelona
Ajuntament de Badalona
Ajuntament de Barcelona
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès
Ajuntament de Lleida
Ajuntament de l'Hospitalet
Ajuntament de Ripollet
Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet
Ajuntament de Tarragona
Ajuntament de Teià

Ateneu Barcelonès
Associació CRAC (Comissió Ripolletenca d'Activitats Cultural)
Associació Amics i Comerciants de la Plaça Reial
Biblioteca Nacional de España
Casa de les Lletres de Tarragona
Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya
Fundació Setba
Escola d'Humanitats de Girona
Espai Betúlia
Espais escrits
Institut del Teatre
L'Agrícola de Vilafranca del Penedès
PEN Català
Òmnium Gironès
Òmnium Cerdanyola del Vallès
Teatre Lliure
Teatre Nacional de Catalunya

Càtedra Ferrater-Mora. Universitat de Girona
Universitat de Barcelona
Universitat Rovira i Virgili

Comediants
Teatre a peu pla

Ara Llibres
Editorial Barcanova
Edicions 62
Editorial Males herbes
Editorial Cossetània
Comanegra
La gent del Llamp
La Vanguardia